

Programinės įrangos turto valdymas – sklandžiam darbui

Publikuota žurnale „Verslo labirintas“, 2008/3 (54);

„Verslo žinios“, 2008 04 24, Nr. 77 (2729)

Pasaulinėje rinkoje sparčiai auga susidomėjimas procesų valdymo metodikomis – „Forrester Research“ prognozuoja, kad jų diegimui skiriamų lėšų kiekis iki 2009 metų padidės apie 50% bei pasieks 2,7 mlrd. JAV dolerių ribą. Verslo procesų valdymo metodikoms populiarėjant, vis dažniau prabylama ir apie programinės įrangos turto valdymą (angl. *Software Asset Management, SAM*). Moderniai verslą plėtojančios įmonės ima rimtai vertinti programinės įrangos įtaką darbo efektyvumui, tad didelio susidomėjimo pasaulinėje rinkoje sulaukęs SAM sparčiai žengia pirmus žingsnius ir Lietuvoje.

Privalumai pranoksta vargą

Programinės įrangos turto valdymas – procesas, padedantis verslo subjektui tiksliai apskaityti programinės įrangos ūkį, numatyti jos įsigijimo gaires, būtiną licencijų kiekį. Jį diegiant atliekama detali įmonėje naudojamos programinės įrangos inventorizacija – iš rezultatų matyti, kokios paskirties, kelintos versijos bei kuriuose kompiuteriuose programos naudojamos.

Antrame SAM diegimo etape atliekama turimų programinės įrangos licencijų apskaita bei nustatoma, ar jų kiekis pakankamas esamoms darbo vietoms. Daug dėmesio skiriama licencijų tipui – į jį atsižvelgiama vertinant įmonės veiklos planus, pavyzdžiui, jei planuojamas stambus techninės įrangos atnaujinimas, tikslinga numatyti drauge įsigijamų OEM licencijų kiekį.

Šį procesą seka programinės įrangos ūkio pritaikymas konkrečiau verslo poreikiams – įvardijama, kokios programos būtinos darbui, užtikrinama, kad darbuotojų kompiuteriuose dirbtų tik jiems aktualūs įrankiai. „Sutvarkius esamą programinės įrangos ūkį tikslinga parengti ir jo plėtros planą – tai padeda išvengti suderinamumo problemų ateityje, palengvina planavimą“, – teigia „Microsoft Lietuva“ verslo strategijos ir rinkodaros vadovas Martynas Bieliūnas.

Pasak jo, laimima sumažinant riziką – SAM sprendimų diegimas apima ir esamos programinės įrangos atnaujinimą atsižvelgiant į naujas grėsmes, be to, sutvarkius licencijų ūkį dingsta pavojus sulaukti neplanuotų prastovų po intelektinės nuosavybės gynėjų vizito. SAM sprendimai padeda bendrovei sumažinti kaštus, skirtus informacinėms technologijoms ir padidinti veiklos efektyvumą. Be to, garantuoja aiškias įsigijimo, naudojimo ir utilizavimo procedūras, nes programinė įranga vertinama kaip ir kitas materialus turtas.

SAM diegimo srityje tradiciškai pirmauja Šiaurės bei Pietų Amerikų rinka – joje išleidžiama daugiau nei pusė visame pasaulyje SAM skiriamų lėšų. Rinkos tyrimų bendrovė „IDC“ prognozuoja, kad investicijų į SAM regioninis balansas kol kas nesikeis, tačiau bendras jų dydis augs. Planuojama, kad 2009 metais visame pasaulyje SAM diegimui turėtų būti išleista apie 1,5 mlrd. JAV dolerių. Pasaulinės programinės įrangos bendrovės „Microsoft“ remiamo SAM metodai

UAB ITEKS

Goštauto g. 11, LT-01108 Vilnius

Tel. (+370 5) 2639-451
Fax. (+370 5) 263-9452

A/S Nr. LT62 7300 0100 8020 9501
AB Bankas „Hansa bankas“
Banko kodas 73000

Įm.k. 126346996
PVM kodas: LT263469917

vilioja viso pasaulio įmones domėtis efektyviu programinės įrangos ūkio valdymu. Nors kaip programų kūrėja ji ir suinteresuota skaidriu programinės įrangos licencijavimu, „Microsoft“ siūlomi SAM sprendimai tinka visų kūrėjų programoms apskaityti. Taigi, programinės įrangos turto valdymo diegimas – nuo naudojamų programų kilmės bei paskirties nepriklausantis sprendimas.

25 šalyse gamybinę veiklą vystančios JAV bendrovės „Ampacet“ IT skyriaus vadovo Bobo Woodso teigimu, SAM dėka pavyko 25-30% paspartinti įmonės tinklo plėtimo greitį. Be to, programinės įrangos turto valdymas optimaliai paskirsčius licencijų įsigijimui skirtas lėšas padėjo sutaupyti daugiau nei 300 tūkstančių JAV dolerių.

Baimių yra, tačiau atšilimas juntamas

Nepaisant SAM privalumų, programinės įrangos turto vertinimą gaubia nepagrįstų baimių aura. Pasak IT sprendimus siūlančios bendrovės „ITEKS“ direktorės Svetlanos Gariavinos, SAM domina įmones, tačiau neretai kompanijos baiminasi, jog šio proceso pagrindinis tikslas yra nustatyti legalumo lygį. Iš tikrųjų SAM sprendimai skirti įvertinti, kokia programinė įranga įmonėje naudojama ir ar jos licencijavimo būdai, funkcionalumas ir kiekis geriausiai atitinka įmonės verslo procesus ir poreikius.

„SAM diegimo metu kartais nustatoma, kad kompanijose yra dalis nelegalios programinės įrangos. Tačiau dažniausiai tai atsitinka nesąmoningai, nes dažnai programinę įrangą kompanijos įsigyja nenuosekliai ir trūksta žinių apie licencijavimo būdų ypatumus“ – sakė „ITEKS“ direktorė.

SAM sprendimų tikslas – optimaliai paskirstyti įmonės lėšas programinei įrangai, taip pat suteikti tinkamas teises darbuotojams naudotis esama programine įranga. Labai dažnai pasitaiko, jog darbuotojų kompiuteriuose įdiegiama begalė programų, kurios dažnai visuose kompiuteriuose yra skirtingos ir sunkiai suderinamos. Atlikus SAM sudaromas programinės įrangos sąrašas, kuris geriausiai atitinka įmonės poreikius ir programos yra tarpusavyje suderinamos. Organizacija turi leidžiamos naudoti programinės įrangos sąrašą, t.y. kiekviena vartotojų grupė žino, kokia programinę įrangą gali naudoti.

Puikiu SAM diegimo pavyzdžiu tapo įmonės „ITEKS“ įdiegtas programinės įrangos turto valdymo sprendimas gamybos bendrovėje „Doleta“. Per pastaruosius metus „Doleta“ padidino pardavimų, eksporto apimtį, pastatė naujausiomis technologijomis aprūpintą gamyklą ir prireikus atnaujinti programinę įrangą „Doleta“ susidūrė su problema – penkiuose jos padaliniuose naudotos skirtingos, neretai nesuderinamos programos.

„Turime 55 darbo vietas ir ilgą laiką manėme, kad nebus sunku prižiūrėti programinės įrangos ūkį. Kaip paaiškėjo, didžiausia problema buvo tai, kad skirtinguose padaliniuose esančiuose kompiuteriuose programos buvo diegiamos ir naudojamos nesilaikant bendros strategijos. Prireikus imtis atnaujinimų susidūrėme su daugybe problemų“, – teigia „Doletos“ generalinis direktorius Vytautas Silevičius.

Į pagalbą buvo pasitelkti sertifikuoti „Microsoft“ partneriai „ITEKS“. Bendrovės specialistai atliko detalią „Doletos“ padaliniuose naudojamų programinės įrangos inventorizaciją, atsižvelgiant į rezultatus buvo sutvarkytas licencijų ūkis. „Įvertinus inventorizacijos rezultatus ir rinkos patirtį parengtos efektyvaus programinės įrangos turto valdymo rekomendacijos“ – teigė S. Gariavina.

UAB ITEKS

Goštauto g. 11, LT-01108 Vilnius

Tel. (+370 5) 2639-451
Fax. (+370 5) 263-9452A/S Nr. LT62 7300 0100 8020 9501
AB Bankas „Hansa bankas“
Banko kodas 73000Įm.k. 126346996
PVM kodas: LT263469917

„Doleta“ yra tikra, kad licencijų kiekis atitinka naudojamos programinės įrangos kopijų skaičių. „Optimizuota IT aplinka yra ne mažiau svarbus aspektas nei puikiai parengti darbuotojai ar naujausia gamybos įranga. Siekiant sėkmės versle svarbu užtikrinti kokybę visose srityse“ – teigia, V. Silevičius.

Rinkai bręstant prognozuojamas populiarėjimas

Populiarėjant programinės įrangos kaip intelektinės nuosavybės suvokimui daugėja efektyviu jos panaudojimu verslo poreikiams ir licencijavimu susidomėjusių įmonių. „Klientai auga, jų poreikiai ir požiūris į legalumą sparčiai keičiasi. Šiuolaikinės kompanijos jau suprato ir įvertino naudą, gaunamą įsigyjant legalią programinę įrangą. Šiandien Lietuvos kompanijos vertina ir pripažįsta intelektualią nuosavybę bei nėra linkusios rizikuoti savo geru vardu taupydamos legalios programinės įrangos sąskaita“, - teigia SAM sprendimus diegiančios bendrovės „DPA programinė įranga“ pardavimų vadovė Vilma Kupstaitė.

Programinė įrangos turto valdymą įdiegusių ir SAM sprendimus siūlančių bendrovių atstovai vienbalsiai sutaria, kad artimiausiu metu susidomėjimas šia sritimi augs. Pažangus verslas sklandų programinės įrangos ūkio darbą ima vertinti kaip neatsiejamą veiklos dalį, o „Microsoft“ kuriami SAM diegimui palengvinti skirti sprendimai apčiuopiamai padidina šio proceso efektyvumą. Taigi, programinės įrangos turto valdymas tvirtai skinasi kelią į vakarietiškus darbo metodus vertinančias įmones.

Prierašai po nuotraukomis:

„Optimizuota IT aplinka yra ne mažiau svarbus aspektas nei puikiai parengti darbuotojai ar naujausia gamybos įranga“ – teigia „Doletos“ generalinis direktorius Vytautas Silevičius.

„SAM diegimo metu kartais nustatoma, kad kompanijose yra dalis nelegalios programinės įrangos. Tačiau dažniausiai tai atsitinka nesąmoningai, nes dažnai programinę įrangą kompanijos įsigyja nenuosekliai ir trūksta žinių apie licencijavimo būdų ypatumus“ – sakė IT sprendimus siūlančios bendrovės „ITEKS“ direktorė Svetlana Gariavina.

UAB ITEKS

Goštauto g. 11, LT-01108 Vilnius

Tel. (+370 5) 2639-451
Fax. (+370 5) 263-9452A/S Nr. LT62 7300 0100 8020 9501
AB Bankas „Hansa bankas“
Banko kodas 73000Įm.k. 126346996
PVM kodas: LT263469917